Utorok 14. januára 2014

P7_TA(2014)0011

Potravinová kríza, podvody v potravinovom reťazci a jeho kontrola

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. januára 2014 o potravinovej kríze, podvodoch v potravinovom reťazci a ich kontrole (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Európsky parlament,

— so zreteľom na päťbodový akčný plán ([1]), ktorý Komisia predložila v marci 2013 v nadväznosti na odhalenie rozsiahlej podvodnej siete vydávajúcej konské mäso za hovädzie mäso,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a starostlivosti o zvieratá,

— so zreteľom na nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa stanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004,

— so zreteľom na návrh nariadenia o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a rastlinný rozmnožovací materiál a pre prípravky na ochranu rastlín (COM(2013)0265),

— so zreteľom na správu Európskeho dvora audítorov o riešení konfliktov záujmov v rámci štyroch agentúr Európskej únie z 11. októbra 2012;

— so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a stanoviská Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa a Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A7-0434/2013),

A. keďže vo všeobecných zásadách potravinového práva EÚ sa v súlade s nariadením (ES) č. 178/2002 zakazuje uvádzať na trh nebezpečné potraviny a zároveň sa zakazujú podvodné postupy, falšovanie potravín a akékoľvek iné postupy, ktoré môžu spotrebiteľa uviesť do omylu;

B. keďže v nariadení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách a v nariadení (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sa uvádzajú podrobné ustanovenia týkajúce sa zákazu zavádzajúcej reklamy a označovania;

C. keďže platný regulačný rámec pre bezpečnosť potravín a potravinový reťazec doteraz spotrebiteľom v EÚ zaručoval vysokú úroveň potravinovej bezpečnosti; keďže súčasné právne predpisy sú však stále krehké a nie vždy spoľahlivé, a preto sú potrebné zlepšenia v teréne;

([1]) http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm.

D. keďže nedávne prípady potravinových podvodov zároveň narušili dôveru spotrebiteľov v potravinový reťazec a mali nepriaznivý vplyv na agropotravinárske odvetvie, pretože tieto škandály poškodzujú celkový obraz tohto kľúčového odvetvia hospodárstva EÚ; keďže prvoradý význam má obnova dôvery spotrebiteľov voči európskym agropotravinárskym výrobkom, a to tak v rámci EÚ, ako aj mimo nej; keďže však treba zdôrazniť, že prevažná väčšina európskych agropotravinárskych výrobkov má vynikajúcu kvalitu, a preto si zasluhuje medzinárodné uznanie;

E. keďže transparentnosť je kľúčovou zložkou prístupu, ktorý Komisia a členské štáty zaujali vo vzťahu ku kontrole bezpečnosti potravín;

F. keďže agropotravinársky sektor je jedným z najväčších hospodárskych sektorov v EÚ, poskytuje 48 miliónov pracovných miest a dosahuje ročnú hodnotu vo výške 715 miliárd EUR;

G. keďže jednotlivé prípady potravinových podvodov majú nepriaznivý vplyv na celkový obraz celého agropotravinárskeho sektoru;

H. keďže potravinové právo EÚ je veľmi podrobné, pokiaľ ide o oblasť potravinovej bezpečnosti, a obsahuje ustanovenia o kontrolách a testoch týkajúcich sa rezíduí a iných druhov kontaminácie potravín a krmív, keďže okrem všeobecného ustanovenia, že spotrebitelia nesmú byť uvedení do omylu, však neexistuje rámec, ktorý by sa konkrétne zameriaval na potravinové podvody;

I. keďže problémy sa vyskytujú aj v rámci vykonávania súčasných právnych predpisov a keďže sú potrebné účinnejšie úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu v každej etape potravinového reťazca;

J. keďže neexistujú štatistiky o výskyte prípadov potravinových podvodov v EÚ a keďže Komisia len nedávno vymedzila potravinové podvody ako novú oblasť činnosti;

K. keďže k nedávnym potravinovým podvodom patrí napríklad uvádzanie konského mäsa na trh ako hovädzieho mäsa, ako aj uvádzanie mäsa z koní, ktorým bol podaný fenylbutazón, na trh ako jedlého konského mäsa, uvádzanie obyčajnej múky na trh ako biomúky, klietkových vajec ako biovajec, cestárskej soli ako potravinárskej soli, používanie metanolového alkoholu v liehovinách, používanie tukov kontaminovaných dioxínmi pri výrobe krmív, ako aj nesprávne označenie druhov rýb a výrobkov z morských plodov;

L. keďže potravinové podvody sa vo všeobecnosti vyskytujú tam, kde je potenciál potravinových podvodov a s ním spojené pokušenie vysoké a riziko prichytenia a sankcie nízke;

M. keďže potravinový reťazec je často dlhý a zložitý a zahŕňa mnohých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov a ďalšie subjekty; keďže spotrebitelia majú čoraz menej informácií o spôsobe výroby ich potravín, a jednotliví prevádzkovatelia potravinárskych podnikov nie vždy majú prehľad o celom výrobnom reťazci a keďže sa to od nich ani nevyžaduje;

N. keďže podvody s konským mäsom, ku ktorým došlo v rozsiahlej miere v celej Európe, sú príznakom nekontrolovateľného globalizovaného systému dodávok, agropotravinárskej výroby zameranej na nízke ceny a neúplného systému označovania;

O. keďže obchodníci a sprostredkovatelia v potravinovom reťazci nie sú vždy registrovaní a nemajú povolenia ako prevádzkovatelia potravinárskeho podniku; keďže Komisia a členské štáty si sú často neistí, pokiaľ ide o počet aktívnych neregistrovaných obchodníkov;

P. keďže po výskyte závažných prípadov potravinových podvodov príslušné vnútroštátne orgány niekedy ukončujú činnosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov odsúdených za podvod; keďže takéto podniky sa krátko nato opätovne zaregistrujú inde a vo svojej činnosti pokračujú ako predtým; keďže výmena informácií medzi členskými štátmi o odsúdených podvodných podnikoch by zlepšila monitorovanie týchto podnikov a zabránila by im vo vykonávaní novej podvodnej činnosti;

Utorok 14. januára 2014

Q. keďže zodpovednosť za plnenie a presadzovanie potravinového práva EÚ je na členských štátoch a keďže presadzovanie a kontrola sa preto väčšinou obmedzujú na úroveň jednotlivých štátov, v dôsledku čoho je celoeurópsky a cezhraničný prehľad obmedzený až neexistujúci;

R. keďže vnútroštátne orgány majú tendenciu zameriavať svoje kontroly na bezpečnosť potravín, a nie sú prioritne zamerané na potravinové podvody, často pre nedostatok kapacít a zdrojov;

S. keďže príslušné orgány niektorých členských štátov majú špecializované policajné jednotky na boj proti potravinovým podvodom; keďže kontroly v niektorých členských štátoch sú čiastočne delegované na súkromné kontrolné orgány; keďže v iných členských štátoch vykonávajú kontroly v plnej miere príslušné orgány;

T. keďže systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá je užitočný nástroj rýchlej výmeny informácií medzi členskými štátmi a Komisiou, ako to bolo napríklad v prípadoch nedávnych podvodov s konským mäsom;

U. keďže Potravinový a veterinárny úrad (FVO) Európskej komisie je zodpovedný za kontrolu súladu s požiadavkami potravinovej bezpečnosti a kvality EÚ a keďže jeho audity sa bežne ohlasujú vopred a pripravujú sa v spolupráci s príslušnými orgánmi; keďže počet kontrol ročne je limitovaný obmedzenou kapacitou FVO; keďže FVO naznačil, že v súčasnosti nie je vybavený ani vyškolený tak, aby sa mohol zamerať na potravinové podvody;

V. keďže upozornenia týkajúce sa zvýšeného počtu zabitých koní v niektorých členských štátoch príslušné orgány, najmä FVO, úplne ignorovali;

W. keďže Europol zaznamenal zvýšený počet prípadov potravinových podvodov a očakáva, že tento trend bude pokračovať spolu s čoraz väčším zapojením zločineckých organizácií do potravinových podvodov;

X. keďže členské štáty môžu využívať informačný systém Europolu na výmenu informácií o cezhraničných vyšetrovaniach; keďže Europol môže členským štátom pomáhať na požiadanie iba prostredníctvom svojich odborných poznatkov, analytických nástrojov a databáz; keďže v prípade podvodov s konským mäsom členské štáty najskôr odmietali spolupracovať s Europolom;

Y. keďže od roku 2011 Europol úspešne uskutočnil niekoľko operácií OPSON v oblasti falšovaných a nekvalitných potravinových produktov; keďže pri vykonávaní týchto operácií Europol spolupracuje s Interpolom, orgánmi členských štátov, tretími krajinami a so súkromnými partnermi;

Z. keďže samotné označovanie krajiny alebo miesta pôvodu mäsa a mäsových výrobkov nebráni podvodom; keďže pôvod potravinového výrobku v niektorých prípadoch čiastočne určuje cenu potravinového výrobku;

AA. keďže uzatvorenie dohôd o voľnom obchode, ktoré v súčasnosti EÚ plánuje, by mohlo spôsobiť oslabenie európskych právnych predpisov v oblasti bezpečnosti potravín;

AB. keďže treba vyvinúť nové úsilie na to, aby bolo možné pochopiť podvody v hospodárskych súvislostiach, pre ktoré je príznačná svetová finančná kríza, ale aj sociálny damping v rámci EÚ, ako aj mimo nej;

AC. keďže obchodné postupy podporujú smerovanie k poklesu kvality, bezpečnosti, transparentnosti a majú vplyv na ziskové marže celého odvetvia;

AD. keďže distribučné postupy a využívanie distribučných sprostredkovateľov sú zdrojmi destabilizácie výrobných trhov prostredníctvom znižovania marží výrobcov;

Utorok 14. januára 2014

Potravinové podvody: rozsah a vymedzenie pojmov

1. vyjadruje poľutovanie nad tým, že boj proti potravinovým podvodom je relatívne nová úloha v rámci európskej agendy a že v minulosti nepatril k hlavným prioritám pri tvorbe a presadzovaní zákonov na úrovni EÚ ani na vnútroštátnej úrovni;

2. vyjadruje svoje znepokojenie, pokiaľ ide o potenciálny vplyv potravinových podvodov na dôveru spotrebiteľov, bezpečnosť potravín, fungovanie potravinového reťazca a stabilitu poľnohospodárskych cien, a zdôrazňuje význam rýchleho obnovenia dôvery európskych spotrebiteľov;

3. vyzýva preto Komisiu, aby potravinovým podvodom venovala plnú pozornosť, ktorú si táto oblasť vyžaduje, a aby prijala všetky opatrenia potrebné na to, aby sa predchádzanie potravinovým podvodom a boj proti nim stali neoddeliteľnou súčasťou politiky EÚ;

4. vyzdvihuje nutnosť získať lepší prehľad o rozsahu, výskyte a súčastí prípadov potravinových podvodov v EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby systematicky zhromažďovali údaje o prípadoch podvodov a vymieňali si najlepšie postupy odhaľovania potravinových podvodov a boja proti nim;

5. konštatuje, že právo EÚ v súčasnosti nevymedzuje pojem potravinového podvodu a že členské štáty na jeho vymedzenie používajú rôznu metodiku; nazdáva sa, že jednotné vymedzenie pojmu je nevyhnutné pre vytvorenie celoeurópskeho prístupu k boju proti potravinovým podvodom; zdôrazňuje, že je potrebné na základe diskusií s členskými štátmi, príslušnými zainteresovanými stranami a odborníkmi urýchlene prijať harmonizované vymedzenie pojmu na úrovni EÚ, ktoré by zahŕňalo aj prvky ako je nedodržiavanie potravinového práva a/alebo zavádzanie spotrebiteľa (vrátane neuvedenia informácií o výrobku), úmysel a potenciálny finančný zisk a/alebo konkurenčná výhoda;

6. zdôrazňuje skutočnosť, že potravinové podvody sa vzhľadom na charakter jednotného trhu EÚ rozširujú v mnohých prípadoch za hranicami členských štátov a stávajú sa hrozbou pre zdravie všetkých európskych občanov;

7. konštatuje, že nedávne prípady potravinových podvodov odhalili rôzne druhy týchto podvodov, ako je nahrádzanie základných zložiek lacnejšími alebo menej kvalitnými alternatívami, nesprávne označovanie živočíšnych druhov použitých v mäsových výrobkoch alebo výrobkoch z morských plodov, nesprávne uvedenie hmotnosti, predaj obyčajných potravín ako biopotravín, neoprávnené používanie známky kvality označujúcej pôvod alebo dokladajúcej dobré životné podmienky zvierat, označovanie rýb chovaných v akvakultúre ako voľne žijúce ulovené ryby, uvádzanie menej kvalitných druhov rýb na trh pod názvom rýb patriacich do triedy s vyššou kvalitou alebo drahších druhov rýb, ako aj falšovanie a predaj potravín po uplynutí záručnej lehoty;

8. zdôrazňuje, že k potravinám, ktoré sú často predmetom nekalej činnosti, patria olivový olej, ryby, biovýrobky, obilniny, med, káva čaj, koreniny, víno, niektoré ovocné džúsy, mlieko a mäso;

9. vyjadruje znepokojenie nad signálmi, ktoré svedčia o tom, že počet prípadov narastá a že potravinové podvody predstavujú silnejúci trend, ktorý je odrazom štrukturálnych nedostatkov v potravinovom reťazci;

Priaznivé faktory

10. konštatuje, že k potravinovým podvodom vo všeobecnosti dochádza vtedy, keď je potenciálny finančný zisk vysoký a riziko prichytenia nízke; nazdáva sa, že je neudržateľné, aby sa páchanie potravinových podvodov v EÚ považovalo za lukratívne a že šance odhalenia sú pomerne nízke;

11. poukazuje na zložitosť a cezhraničný charakter potravinového reťazca v kombinácii s prevažne vnútroštátnym charakterom kontrol, sankcií a vynucovania, čo je stav, ktorý pravdepodobne zvyšuje riziko potravinového podvodu; domnieva sa, že lepšia vysledovateľnosť ingrediencií a výrobkov v rámci celého potravinového reťazca by pomohla v boji proti podvodom;

Utorok 14. januára 2014

12. zdôrazňuje, že je potrebné venovať väčšiu pozornosť kontrole tovaru dovážaného z tretích krajín a tomu, či spĺňa normy EÚ v oblasti bezpečnosti potravín a krmív;

13. upriamuje tiež pozornosť na ostatné faktory, o ktorých sa často uvádza, že prispievajú k potravinovým podvodom, ako je súčasná hospodárska kríza, úsporné opatrenia ovplyvňujúce fungovanie kontrolných orgánov a tlak zo strany maloobchodného sektora a ostatných subjektov vyrábať potraviny čoraz lacnejšie;

Poučenia a odporúčania

Inštitucionálny rámec

14. víta rozhodnutie Komisie vytvoriť tím pre boj proti potravinovým podvodom a uznáva úsilie Europolu v boji proti potravinovým podvodom; nabáda Komisiu, aby zvážila vytvorenie referenčného laboratória EÚ (RLEÚ) pre autentickosť potravín;

15. víta plán Komisie zorganizovať v roku 2014 konferenciu o potravinových podvodoch s cieľom zvýšiť informovanosť príslušných subjektov;

16. je presvedčený, že neohlásené nezávislé inšpekcie majú zásadný význam pre zabezpečenie účinného uplatňovania noriem v oblasti bezpečnosti potravín a označovania; preto sa domnieva, že by normou mali byť neohlásené inšpekcie;

17. vyzýva Komisiu, aby rozšírila zameranie auditov FVO tak, aby zahŕňali aj potravinové podvody; nazdáva sa, že FVO a členské štáty by mali využívať pravidelné, nezávislé a povinné neohlásené kontroly na zisťovanie prípadov zámerného porušenia predpisov s cieľom zabezpečiť dodržiavanie najprísnejších noriem bezpečnosti potravín; je presvedčený, že na obnovu a zachovanie dôvery spotrebiteľov je dôležité uplatňovať transparentný prístup k spôsobu vykonávania úradných kontrol a inšpekcií, a zverejňovať správy a výsledky z kontrol a inšpekcií, pokiaľ ide o prevádzkovateľov potravinárskych podnikov;

18. vyjadruje poľutovanie nad obmedzenou viditeľnosťou správ a auditov FVO a nad obmedzenou ich zohľadňovania zo strany Komisie a členských štátov; vyzýva Komisiu, aby podľa správ a odporúčaní FVO postupovala dôslednejšie;

19. vyzýva rozpočtový orgán, aby zvýšil kapacitu a zdroje FVO a tímu Komisie pre boj proti podvodom;

20. je znepokojený poklesom objemu finančných prostriedkov z EÚ venovaných orgánom, ktoré vykonávajú tieto zásadné monitorovacie úlohy;

21. vyzýva členské štáty a európske regióny, aby kontrolným orgánom poskytli dostatočné personálne, finančné a technické zdroje;

22. zdôrazňuje, že účinné kontroly a inšpekcie by sa mali vykonávať tak, aby nevytvárali zbytočnú administratívnu záťaž pre MSP;

23. navrhuje, aby sa raz ročne konalo vypočutie FVO vo výbore ENVI, na ktorom by sa prediskutovali ukončené aj budúce audity skôr, ako FVO prijme pracovný program na nasledujúci rok;

24. vyzýva členské štáty, aby zaistili, aby sa záležitosti, na ktoré upozorňuje FVO, náležitým spôsobom riešili;

25. konštatuje, že žiadne zmeny v postupe revízie a určovania priorít pracovného programu FVO by nemali viesť k zmene právneho postupu pri prijímaní pracovných programov FVO;

26. z konkrétnejšieho hľadiska naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby konali podľa výsledkov auditov FVO v oblasti falšovaných veterinárnych záznamov zvierat určených na zabitie a vývoz do EÚ a aby zakázali uvádzať na trh EÚ mäso a iné živočíšne výrobky z tretích krajín, v prípade ktorých nemožno zaručiť ich súlad s požiadavkami EÚ v oblasti bezpečnosti potravín;

27. konštatuje, že členské štáty majú v dôsledku problémov s jurisdikciou často ťažkosti, pokiaľ ide o úspešné stíhanie podvodných prevádzkovateľov potravinárskych podnikov pôsobiacich za hranicami EÚ; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že členské štáty nespolupracujú s Europolom pri cezhraničných prípadoch potravinových podvodov systematicky, ale pracujú na základe bilaterálnych vzťahov;

28. uznáva význam informátorov pri odhaľovaní nekalých postupov v potravinárskom odvetví; vyzýva členské štáty, aby vytvárali správne podmienky umožňujúce informátorom bezpečne a anonymne oznamovať nesprávne postupy;

29. domnieva sa, že príslušné vnútroštátne orgány by mali v možnom a vhodnom rozsahu informovať verejnosť o stiahnutí výrobku z trhu a iných opatreniach príslušných orgánov prijatých v súvislosti s výskytom potravinových podvodov;

Legislatívny rámec

30. domnieva sa, že úradné kontroly by sa nemali zameriavať iba na otázky potravinovej bezpečnosti, ale aj na predchádzanie podvodom a riziku uvedenia spotrebiteľov do omylu; víta skutočnosť, že návrh Komisie na revíziu úradných kontrol zahŕňa kontroly navyše, čo sa týka potravinových podvodov v prípade, ak príslušné orgány dôvodne podozrievajú niektorého prevádzkovateľa z podvodného konania;

31. poznamenáva, že v niektorých členských štátoch sú kontroly čiastočne delegované na súkromné kontrolné orgány; zdôrazňuje, že príslušné orgány členských štátov by mali vždy dohliadať na systémy kontroly a overovať, schvaľovať a dôkladne preskúmavať všetky súkromné systémy kontroly, a zabezpečovať tak súlad s vnútroštátnymi a medzinárodnými normami s cieľom sprístupniť ich zistenia verejným agentúram;

32. odmieta akékoľvek plány na delegovanie inšpekčných úloh z verejných orgánov na hospodárske subjekty;

33. domnieva sa, že by sa mala objasniť aj úloha obchodníkov a legislatívny rámec, ktorý platí pre predaj medzi podnikmi (business-to-business);

34. nazdáva sa, že všetci prevádzkovatelia, ktorí uskladňujú suroviny, potravinové prísady alebo potravinové výrobky z ľudského potravinového reťazca, vrátane obchodníkov a majiteľov chladiarenských skladov, by mali byť zaregistrovaní ako prevádzkovatelia poľnohospodárskych podnikov a mali by podliehať kontrolám;

35. domnieva sa, že prevádzkovatelia potravinárskych podnikov by mali byť schopní zistiť, odkiaľ použité potraviny alebo ingrediencie pochádzajú, čo znamená, že každý prevádzkovateľ potravinárskeho podniku v rámci výrobného reťazca nesie svoj diel zodpovednosti za koncový výrobok;

36. uznáva dôležitosť jasného a transparentného označovania, pokiaľ ide o obchod medzi podnikmi a obchod medzi podnikmi a spotrebiteľmi, a vyzýva Komisiu, aby preskúmala potravinové právo EÚ v tejto oblasti, a to s cieľom znížiť riziko potravinových podvodov;

37. vyzýva na lepšiu informovanosť a zlepšené monitorovanie označovania mrazených potravín v rámci obchodu medzi podnikmi a medzi podnikmi a spotrebiteľmi; vyzýva Komisiu, aby predložila návrh týkajúci sa povinného označovania mäsa a rýb, v ktorom by sa uvádzalo, či produkty boli zmrazené, koľkokrát boli zmrazené a na ako dlho;

38. domnieva sa, že hoci nejde o nástroj na boj proti potravinovým podvodom ako taký, označovanie krajiny pôvodu môže pomôcť zabezpečiť lepšiu vysledovateľnosť v rámci potravinového dodávateľského reťazca, stabilnejšie vzťahy medzi dodávateľmi a spracovateľmi mäsa a väčšiu obozretnosť pri výbere dodávateľov a výrobkov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, ako aj spoľahlivejšie informácie pre spotrebiteľov, čím sa obnoví dôvera spotrebiteľov;

39. pripomína, že v nariadení (EÚ) č. 1169/2011 sa uvádza, že Komisia do decembra 2013 v nadväznosti na posúdenie vplyvu prijme vykonávacie akty týkajúce sa povinného označovania krajiny pôvodu v prípade mäsa zo svíň, oviec, kôz a hydiny, ako aj dobrovoľného označovania potravín;

Utorok 14. januára 2014

40. vyzýva Komisiu, aby tieto vykonávacie akty týkajúce sa označovania mäsa zo svíň, oviec, kôz a hydiny predložila čo najskôr a aby sa pritom inšpirovala predpismi, ktoré sa už uplatňujú na nespracované hovädzie a teľacie mäso, čím by sa zabezpečilo, že spotrebitelia budú informovaní o mieste narodenia, chovu a zabitia zvierat, a aby zároveň zohľadnila jestvujúce vnútroštátne a regionálne systémy uvádzania pôvodu mäsa;

41. pripomína navyše, že Parlament už v minulosti vyzval na označovanie pôvodu v prípade mäsa v spracovaných potravinách, a že Komisia pracuje na správe o povinnom označovaní pôvodu mäsa používaného ako zložka; nalieha na Komisiu, aby svoju správu urýchlene predložila a aby po nej nasledovali legislatívne návrhy, na základe ktorých by sa uvádzanie pôvodu mäsa v spracovaných potravinách stalo povinným, a aby pri tom zohľadnila svoje posúdenia vplyvu a vyhla sa nadmerným nákladom a nadmernej administratívnej záťaži;

42. vyzýva na lepšie označovanie spracovaných potravín, ktoré obsahujú ryby, a to najmä pokiaľ ide o oblasti a techniky rybolovu;

43. vyzýva Komisiu, aby spoločne so zúčastnenými stranami a členskými štátmi urýchlila svoje úsilie pri preskúmaní rozsahu a nutnosti zavádzania elektronických certifikačných systémov do potravinového reťazca, ktorými by sa mohla znížiť pravdepodobnosť podvodu založeného na papierových osvedčeniach;

44. žiada Komisiu, aby zaviedla centralizovaný európsky register pasov koní s cieľom zabrániť podvodnému vydávaniu duplicitných pasov;

45. je znepokojený tým, že neexistuje európsky legislatívny rámec pre mäso pochádzajúce z klonovaných zvierat;

46. vyzýva Komisiu, aby vyvinula novú metódu sledovania a identifikácie mäsa pochádzajúceho z klonovaných zvierat, napríklad vytvorením medzinárodnej databázy genetických informácií o klonovaných zvieratách;

Sociálna zodpovednosť podnikov

47. nazdáva sa, že okrem systému úradných kontrol, ktorý by sa tým nemal nahradiť, je pre potravinárske odvetvie prínosné, ak sa vyvíja proaktívne a ak využíva iniciatívy súkromného sektora zamerané na boj proti podvodom, ako sú testy integrity výrobkov, vlastné monitorovanie, analýzy, plány sledovania výrobkov, audity a certifikácia, a víta súčasné iniciatívy, ako je globálna iniciatíva pre potravinovú bezpečnosť a iniciatíva za boj proti potravinovým podvodom na Michiganskej štátnej univerzite;

48. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvážili stanovenie zákonnej povinnosti pre prevádzkovateľov poľnohospodárskych podnikov nahlasovať príslušným orgánom výskyt prípadov potravinových podvodov;

49. je presvedčený, že maloobchodný sektor má osobitnú zodpovednosť za zaručenie integrity potravín a za to, aby od dodávateľov vyžadoval istý a bezpečný dodávateľský reťazec; domnieva sa, že je zodpovednosťou maloobchodných predajcov, aby overili aspoň formálne dodržiavanie pravidiel označovania; nesúhlasí s tlakom na prvotných výrobcov spomedzi maloobchodných prevádzkovateľov a ostatných potravinárskych podnikov vyrábať čoraz lacnejšie potraviny, často na úkor kvality potravín alebo ich zložiek;

50. konštatuje, že prevádzkovatelia potravinárskych podnikov v súčasnosti nie vždy poznajú zdroj zložiek, ktoré používajú; v tejto súvislosti poznamenáva, že krátke (miestne a regionálne) dodávateľské reťazce môžu zaručiť väčšiu transparentnosť a nahradiť dlhé a zložité dodávateľské reťazce, ktoré zohrávali hlavnú úlohu v rámci krízy súvisiacej s potravinovými podvodmi;

51. vyzýva Komisiu, aby v súlade s nariadením (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny predložila legislatívne návrhy na označenie vzťahujúce sa na „miestne poľnohospodárstvo a priamy predaj“, a to s cieľom pomôcť propagovať príslušné trhy a pomôcť poľnohospodárom zvýšiť hodnotu svojej výroby;

Presadzovanie a kontroly

52. vyzýva Komisiu, aby podľa článkov 7 a 17 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sledovala uvádzanie takých výrobkov, ktoré na trhu zostávajú pod zámerne nepresným alebo zavádzajúcim názvom, na trh a aby takýmto prípadom zabránila, pretože ich tiež treba považovať za určitý druh potravinového podvodu;

53. je presvedčený, že v rámci príslušných orgánov je potrebná zmena postoja presunom z administratívneho a veterinárneho prístupu smerom k politickému prístupu, a to na základe skúseností zvláštnej skupiny (*flying squad*) dánskej potravinárskej správy a útvarov Arma dei Carabinieri a Guardia di Finanza v Taliansku; zdôrazňuje, že takýto prístup závisí od obsadenia príslušných súdov sudcami s odbornými poznatkami v oblasti potravinového práva;

54. zdôrazňuje, že vykonávanie kontrol by malo byť založené na riziku a malo by zahŕňať rozvoj profilu rizika a hodnotenia zraniteľnosti pre každý dodávateľský reťazec a každú potravinu, pričom by sa malo vychádzať z prebiehajúcich akademických štúdií, ktoré spájajú poznatky z oblasti pravosti potravín a kriminológie, ako sú výskumné projekty Slobodnej univerzity v Amsterdame a univerzity vo Wageningene;

55. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ešte viac motivovali európske a vnútroštátne výskumné a vývojové programy k tomu, aby vytvorili a zaviedli technológie a metódy používané na zisťovanie potravinových podvodov, ako sú senzorové technológie, analýza údajov a tzv. sledovanie odtlačkov prstov výrobkov, a aby uľahčili komerčné sprístupnenie testov v krátkom časovom horizonte; uznáva súčasné európske výskumné projekty v oblasti integrity a pravosti potravín ako TRACE a AuthenticFood;

56. odporúča, aby FVO a orgány jednotlivých štátov zahrnuli do svojich auditov aj tzv. kontroly hmotnostnej bilancie vstupných, výstupných a odpadových tokov;

57. naliehavo vyzýva na zlepšenie koordinácie a komunikácie medzi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za vyšetrovanie potravinových podvodov, čím sa členským štátom pomôže zintenzívniť ich úsilie o boj proti tomuto problému; vyzýva preto Komisiu, aby urýchlene zaviedla elektronický systém umožňujúci rýchlu výmenu informácií medzi členskými štátmi a Komisiou v prípadoch potravinových podvodov, ktorý by sa zakladal na jestvujúcom systéme rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (RASFF); vyzýva na zverejňovanie výročných správ uvádzajúcich odhalené prípady potravinových podvodov, analogicky ku správam RASFF;

58. vyzýva na vytvorenie siete proti potravinovým podvodom, ktorá by bola prostriedkom na zlepšenie koordinácie medzi príslušnými európskymi orgánmi (Europol, Eurojust, FVO), a tým aj na účinnejšie predchádzanie potravinovým podvodom a na ich odhaľovanie;

59. navrhuje zavedenie testovania DNA ako štandardného postupu pri kontrolách na mieste, ktorých cieľom je určenie druhov, najmä pokiaľ ide o výrobky z mäsa a rýb, a zároveň navrhuje vytvorenie centralizovanej databázy DNA na tento účel;

60. vyzýva Komisiu, aby riešila nedostatky v súčasných pravidlách bezpečnosti a vysledovateľnosti potravín, pokiaľ ide o dovoz potravín z tretích krajín, v prípade ktorého je riziko výskytu potravinových podvodov vyššie;

61. trvá na tom, že dohody o voľnom obchode, ktoré uzavrela Európsky únia, nesmú viesť k zmenám v európskych právnych predpisoch v oblasti bezpečnosti potravín a potravinovej bezpečnosti, ani k poklesu úsilia pri presadzovaní týchto právnych predpisov;

62. domnieva sa, že výsledky kontrol by sa mali zverejňovať spôsobom, ktorý je pre spotrebiteľov ľahko prístupný a zrozumiteľný, napríklad vo forme systému hodnotenia; je presvedčený, že by to spotrebiteľom pomohlo pri rozhodovaní a že by to tiež motivovalo prevádzkovateľov potravinárskych podnikov k dobrým výkonom;

Utorok 14. januára 2014

Sankcie

63. víta návrh Komisie posilniť tresty, a to minimálne s cieľom neutralizovať odhadované hospodárske výhody vyplývajúce z porušenia predpisov, nazdáva sa však, že takéto opatrenie nie je dostatočne odrádzajúce; domnieva sa, že členské štáty by mali stanoviť tresty za potravinové podvody, ktoré by predstavovali aspoň dvojnásobok odhadovanej výšky hospodárskej výhody, ktorá sa mala dosiahnuť podvodnou činnosťou; považuje za nevyhnutné, aby členské štáty ako dodatočne odstrašujúci prvok stanovili ešte vyššie sankcie vrátane trestnoprávnych sankcií za podvody, v ktorých je zámerne ohrozované verejné zdravie, alebo v prípadoch podvodov týkajúcich sa výrobkov určených pre zraniteľných spotrebiteľov; okrem toho navrhuje, aby sa v prípade opakovaných prečinov prevádzkovateľom potravinárskych podnikov odobrala registrácia;

64. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia nemá prehľad o jednotlivých vnútroštátnych systémoch sankcií za potravinové podvody ani o fungovaní týchto sankčných režimov na základe právnych predpisov EÚ; vyzýva Komisiu, aby takýto prehľad čo najskôr získala;

65. vyzýva na lepšie zohľadňovanie pravidiel dobrých životných podmienok zvierat a na sprísnenie sankcií v prípade nedodržania pravidiel;

66. vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala údaje z členských štátov a podávala správy o rôznych režimoch v členských štátoch, pokiaľ ide o druhy a úrovne sankcií za prečiny potravinového podvodu a o fungovaní sankčných režimov;

67. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvážili aj iné metódy zamerané na predchádzanie potravinovým podvodom a odrádzanie od ich páchania, napríklad zverejňovanie páchateľov prostredníctvom európskeho registra odsúdených podvodných prevádzkovateľov potravinárskych podnikov;

68. žiada o rozšírenie doterajších systémov vysledovateľnosti a dôsledné uplatňovanie plynulej vysledovateľnosti stanovenej v základnom nariadení (ES) č. 178/2002, ktoré zahŕňa potraviny a krmivá, zvieratá určené na produkciu potravín a všetky ostatné látky, ktoré slúžia na tento účel alebo od ktorých možno očakávať, že boli spracované na potraviny alebo krmivo; žiada, aby boli všetky fázy výroby, spracovania a distribúcie v rámci celej Európy pre kontrolórov v celom reťazci dokonale zabezpečené a transparentné s cieľom urýchlene identifikovať falšované potravinárske výrobky v každej fáze výroby;

69. odporúča, aby sa pre všetky výskumné laboratóriá a ich zamestnancov zaviedla povinnosť oznamovať príslušným orgánom dohľadu výsledky všetkých testov potravín a krmív, ktoré naznačujú, že mohlo dôjsť k podvodu, alebo ktoré sú dôležité z hľadiska boja proti podvodom;

o

o o

70. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.